

Transportstyrelsens föreskrifter om cyklar, hästfordon och sparkstöttingar (konsoliderad elektronisk utgåva);

TSFS 2009:31

Konsoliderad elektronisk
utgåva

beslutade den 13 maj 2009. Ändringar införda t.o.m TSFS 2010:144.

VÄGTRAFIK

Den konsoliderade elektroniska utgåvan kan innehålla fel. Observera därför att det alltid är den tryckta utgåvan som gäller.

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Dessa föreskrifter innehåller närmare bestämmelser om fordons beskaffenhet och utrustning enligt fordonsförordningen (2009:211).

Föreskrifterna ska tillämpas på cyklar, hästfordon och sparkstöttingar.

1 a § De tekniska kraven i dessa föreskrifter gäller inte för ett fordon som

1. lagligen har tillverkats eller satts på marknaden i en annan medlemsstat inom EU eller i Turkiet, eller

2. lagligen har tillverkats i ett EFTA-land som har undertecknat EES-avtalet.

De tekniska kraven i dessa föreskrifter ska däremot gälla i de fall då Transportstyrelsen kan visa att fordonet i fråga inte uppnår en säkerhetsnivå som är likvärdig med den som garanteras genom dessa föreskrifter. (TSFS 2010:144)

2 § De beteckningar som används i föreskrifterna har den betydelse som anges i lagen (2001:559) om vägtrafikdefinitioner, förordningen (2001:651) om vägtrafikdefinitioner, fordonslagen (2002:574) och fordonsförordningen (2009:211), om inte något annat anges.

Med sparkstötting avses ett fordon som är försett med medar och som är avsett att föras av gående.

3 § Fordon får inte ha lykta eller strålkastare som kan visa eller avge rött ljus framåt eller anordningar som vid belysning kan återkasta rött ljus framåt.

Fordon får inte heller ha lykta eller strålkastare som kan visa eller avge vitt ljus bakåt eller anordningar som vid belysning kan återkasta vitt ljus bakåt.

Fordon får inte vara utrustat med larmanordning.

2 kap. Cykel med tramp- eller vevanordning

Tillämpning

1 § Cykel med tramp- eller vevanordning ska vid färd uppfylla kraven i detta kapitel. (TSFS 2010:144)

Bromsutrustning

2 § Cykel ska ha ett bromssystem för färdbroms som uppfyller kraven i 4 §.

Tandemcykel, transportcykel, cykel med tre eller flera hjul och cykel med tillkopplat fordon ska dock ha två av varandra oberoende färdbromssystem.

Färdbromsen ska kunna minska farten på cykeln och få denna att stanna säkert och snabbt.

Cykel med en maximal sadelhöjd mer än 435 mm och mindre än 635 mm ska ha en färdbroms bestående av fotmanövrerat reglage (fotbroms). Maximal sadelhöjd är avståndet från markytan till den övre delen av sadeln i sitt högsta läge. Detta krav gäller inte fordon som tagits i bruk före den 1 juli 2009.

3 § Cykel med tre eller flera hjul eller med tillkopplad sidvagn ska ha parkeringsbroms som uppfyller kraven i 5 §.

Parkeringsbromsen ska på sluttande mark kunna hålla kvar cykeln även om föraren lämnat denna.

4 § Färdbromsen bör kunna ge cykeln en retardation av 3 m/s² vid en manöverkraft av högst 196 N med handmanövrerat reglage och 490 N med fotmanövrerat reglage.

5 § Parkeringsbromsen ska vara så konstruerad att den kan kvarhållas i ansatt läge på helt mekanisk väg.

6 § *har upphävts genom (TSFS 2010:144).*

7 § *har upphävts genom (TSFS 2010:144).*

8 § *har upphävts genom (TSFS 2010:144).*

9 § *har upphävts genom (TSFS 2010:144).*

10 § *har upphävts genom (TSFS 2010:144).*

11 § *har upphävts genom (TSFS 2010:144).*

12 § *har upphävts genom (TSFS 2010:144).*

13 § *har upphävts genom (TSFS 2010:144).*

Belysning

14 § Cykel ska vid färd i mörker ha lykta baktill som kan visa rött ljus bakåt (baklykta) och tydligt kunna ses på ett avstånd av 300 meter. Cykel ska vid färd i mörker även ha

1. strålkastare framtill som kan avge vitt eller gult ljus framåt av sådan ljusstyrka att fordonet under mörker kan föras på betryggande sätt, eller
2. lykta framtill som kan visa vitt eller gult ljus framåt och tydligt kunna ses på ett avstånd av 300 meter.

Baklykta på cykel får avge blinkande ljus om blinkfrekvensen är minst 200 blinkningar/minut.

Har strålkastaren bländande ljus ska den snabbt kunna bländas av.

Dessa krav gäller inte sidvagn eller annat tillkopplat fordon. (TSFS 2010:144)

15 § Cykelkärra som inte har reflexanordning baktill, ska vid färd i mörker ha lykta som kan visa rött ljus bakåt. (TSFS 2010:144)

16 § Sidvagn ska vid färd i mörker ha baklykta som kan visa rött ljus bakåt och en framlykta som kan visa vitt ljus framåt. (TSFS 2010:144)

Reflexanordningar

17 § Cykel ska vid färd i mörker ha reflexanordning baktill, framtill och på sidan som uppfyller kraven i 18 och 19 §§.

Reflexanordning baktill ska vid färd i mörker finnas även på tillkopplad sidvagn och på tillkopplad cykelkärra, om baklykta saknas på kärnan. Anordningen ska vid belysning återkasta rött ljus bakåt.

Reflexanordning framtill, som monterats den 1 september 1985 eller senare, ska vid belysning återkasta vitt ljus framåt.

Reflexanordning på sidan, som monterats den 1 september 1985 eller senare, ska vid belysning återkasta orange-gult ljus eller vitt ljus åt sidan. (TSFS 2010:144)

18 § Reflexanordning framtill och baktill på cykel ska

1. vara typgodkänd enligt ECE-reglemente 3, klass IVA, eller
2. vara typgodkänd av Vägverket eller Trafiksäkerhetsverket enligt Vägverkets föreskrifter (VVFS 1993:18) om nationella typgodkännanden.

Reflexanordning som monterats före den 1 april 1986 får vara av typ som godkänts enligt ECE-reglemente 3 klass I eller I A.

Reflexanordning baktill, som monterats före den 1 april 1986, får vara av typ som före den 20 maj 1980 godkänts av Statens provningsanstalt.

Reflexanordning framtill, som monterats före den 1 september 1985, får vara av icke godkänd typ.

19 § Reflexanordning på sidan på cykel ska

1. vara typgodkänd enligt ECE-reglemente 3, klass IVA, eller
2. vara typgodkänd av Vägverket eller Trafiksäkerhetsverket enligt Vägverkets föreskrifter (VVFS 1993:18) om nationella typgodkännanden.

Kravet i första stycket gäller inte om minst ett av cykelns däck är av typ som godkänts enligt ECE-reglemente 88.

Reflexanordning på sidan, som monterats före den 1 september 1985 får vara av icke godkänd typ.

Ringklocka

20 § Cykel ska ha ringklocka.

3 kap. Cykel utan tramp- eller vevanordning

Tillämpning

1 § Cykel utan tramp- eller vevanordning ska vid färd uppfylla kraven i detta kapitel. (TSFS 2010:144)

Manövrering

2 § Fordonet ska vara utrustat med en styrinrättning som ska vara konstruerad så att risken för skador eller driftsstörningar är liten. De ingående komponenterna ska vara konstruerade på ett ur säkerhetssynpunkt tillfredsställande sätt.

Styrinrättningen ska ge fordonet god kursstabilitet samt mjuk och väl kontrollerbar styrning. (TSFS 2010:144)

3 § Fordonet ska vara inrättat och utrustat så att föraren kan föra fordonet med betryggande säkerhet. Förarplatsen ska medge en lämplig körställning och en god uppsikt över omgivningen. (TSFS 2010:144)

4 § Fordonet ska vara lätt att manövrera. Anordningar som är avsedda för manövrering av fordonet eller i övrigt för att användas av föraren under färd ska vara:

1. inrättade och placerade så att förväxling undviks och föraren lätt kan komma åt dem utan att trafiksäkerheten åsidosätts,
2. konstruerade så att fordonet kan manövreras säkert, utan tveksamhet eller risk för missförstånd,
3. klart synliga och identifierbara, samt
4. konstruerade så att anordningens rörelse överensstämmer med dess verkan. (TSFS 2010:144)

5 § Fordonet ska kunna startas endast genom avsiktlig påverkan på för detta ändamål särskild avsedd anordning. Avbrott, återställning efter avbrott eller variationer i kraftförsörjningen får inte leda till riskfyllda situationer. (TSFS 2010:144)

Hållfasthet

6 § Fordonets olika delar och deras förbindningar ska ha sådan hållfasthet att fordonet kan motstå den påfrestning det utsätts för när det används. (TSFS 2010:144)

Utformning och konstruktion

7 § Fordonet ska vara utformat så att användaren och andra trafikanter skyddas mot risker på grund av vassa kanter, skarpa vinklar, utstickande delar och ojämna ytor som kan orsaka skada. Rörliga delar ska vara utförda

så att risk för kontakt som kan leda till olyckor undanröjs eller, i de fall då risker ändå finns, vara försedda med skyddsanordningar. Åtkomliga delar får inte uppnå skadliga temperaturer vid normal användning. Risker som kan uppstå i samband med att fordonet kombineras med andra produkter ska även beaktas. (TSFS 2010:144)

8 § Elektriska och elektroniska system ska vara konstruerade så att deras tillförlitlighet och prestanda säkerställs. Vid ett första fel i systemen ska detta förhindra eller minimera ytterligare risker. Användaren ska skyddas mot elektriska chocker, brandrisker och toxicitet vid normal användning och vid ett första fel. Batterier ska kunna laddas under säkra förhållanden och de ska vara skyddade mot läckage. (TSFS 2010:144)

Dimensioner

9 § Fordonet får ha en längd av högst 1,6 m och en bredd av högst 0,75 m. Fordon som framförs av en person med funktionshinder får dock ha den längd eller bredd som behövs på grund av funktionshindret. (TSFS 2010:144)

Bromsutrustning

10 § Fordonet ska vara utrustat med ett bromssystem som ska vara konstruerat så att risken för skador eller driftsstörningar är liten. De ingående komponenterna ska vara utformade på ett ur säkerhetssynpunkt tillfredsställande sätt.

Bromssystemet ska vara funktionssäkert under normala driftsförhållanden. (TSFS 2010:144)

11 § Bromssystemet ska kunna ge fordonet en retardation av minst 3 m/s². För en eldriven rullstol som uppfyller kraven på bromsförmåga enligt standarden SS- EN 12184 (Eldrivna rullstolar och skotrar samt batteriladdare till dessa - Krav och provningsmetoder)¹ ska kravet på retardation anses uppfyllt. (TSFS 2010:144)

12 § Om manöverorganet för reglering av fordonets hastighet släpps ska fordonet automatiskt bromsas enligt kraven i 11 §. (TSFS 2010:144)

13 § Fordon med tre eller flera hjul ska ha parkeringsbroms som kan hålla fordonet kvar vid en lutning av 15°, i såväl med- som motlut, även om föraren lämnat fordonet eller fordonet är strömlöst. (TSFS 2010:144)

¹ Utgåva 3, fastställsdatum 2009-10-12

Belysning och reflexanordningar

14 § Fordonet ska vid färd i mörker ha lykta baktill som kan visa rött ljus bakåt (baklykta) och tydligt kunna ses på ett avstånd av 300 meter. Fordonet ska vid färd i mörker även ha

1. strålkastare framtill som kan avge vitt eller gult ljus framåt av sådan ljusstyrka att fordonet under mörker kan föras på betryggande sätt, eller

2. lykta framtill som kan visa vitt eller gult ljus framåt och tydligt kunna ses på ett avstånd av 300 meter.

Baklykta på cykel får avge blinkande ljus om blinkfrekvensen är minst 200 blinkningar/minut.

Har strålkastaren bländande ljus ska den snabbt kunna bländas av. *(TSFS 2010:144)*

15 § Fordonet ska vid färd i mörker ha

1. reflexanordning baktill som vid belysning återkastar rött ljus bakåt,

2. reflexanordning framtill som vid belysning återkastar vitt ljus framåt, och

3. reflexanordning på sidan som vid belysning återkastar orangegult eller vitt ljus åt sidan.

Reflexanordningar ska vara typgodkända enligt ECE-reglemente 3, klass IVA, eller vara typgodkända av Vägverket eller Trafiksäkerhetsverket enligt Vägverkets föreskrifter (VVFS 1993:18) om nationella typgodkännanden. *(TSFS 2010:144)*

Ljudsignalanordning

16 § Fordonet ska ha ringklocka eller annan ljudsignalanordning som kan avge varningssignal. *(TSFS 2010:144)*

4 kap. Hästfordon

1 § Hästfordon som under mörker förs på väg som inte är enskild, eller på enskild väg som i större utsträckning används av allmänheten för trafik, ska vara utrustat med

1. lykta, som kan visa vitt ljus framåt, fäst på dragaren eller på vänstra sidan av fordonet eller av dess last (framlykta),

2. lykta, som kan visa rött ljus bakåt, fäst på vänstra sidan av fordonet eller av dess last (baklykta),

3. reflexanordning på sidan, som vid belysning återkastar orangegult ljus åt sidan, fäst på fordonet eller på dess last, och

4. reflexanordningar baktill, som vid belysning återkastar rött ljus bakåt, fästa på fordonet eller på dess last.

5 kap. Sparkstötting

1 § Sparkstötting ska vara försedd med reflexanordning när den framförs under mörker.

Reflexanordningen får vid belysning återkasta vitt ljus bakåt.

2 § Sparkstötting ska ha en eller flera reflexanordningar så placerade att de är väl synliga såväl framifrån som bakifrån.

Det bör finnas framifrån och bakifrån synliga reflexanordningar både på högra och vänstra sidan av sparkstöttingen.

3 § Den sammanlagda arean av framåt respektive bakåt riktad reflekterande yta ska vara minst 40 cm².

4 § Reflexmaterial ska ha en reflexionsförmåga som vid 20° observationsvinkel uppgår till minst 50 candela per lux och kvadratmeter (50 cd/lx m²) i något läge och till minst 30 candela per lux och kvadratmeter (30 cd/lx m²) inom ett infallsvinkelområde av ± 30°.

Reflexmaterialet bör uppfylla dessa krav även när materialet är vått.

6 kap. Övrigt

1 § Undantag från dessa föreskrifter prövas av Transportstyrelsen. (*TSFS 2010:144*)

TSFS 2009:31

Denna författning träder i kraft den 1 juli 2009.

TSFS 2010:144

1. Denna författning träder i kraft den 1 oktober 2010.

2. I fråga om eldriven rullstol som är konstruerad för en hastighet av högst 15 kilometer i timmen och som togs i bruk före ikraftträdandet får de äldre föreskrifterna tillämpas, om den uppfyllde de kraven när den togs i bruk.